

Van: [Netwerk Duurzame Mobiliteit](#)
Aan: [Veerle Solja](#)
Onderwerp: De onzichtbare moordenaar: black carbon (Nieuwsbrief Duurzame Mobiliteit 16)
Datum: maandag 10 december 2012 15:30:20

[Is de nieuwsbrief onleesbaar?](#)

Nieuwsbrief Duurzame Mobiliteit 16

header

10 december 2012

[opinie](#)

De onzichtbare moordenaar: black carbon

fijn stof

We besluiten het jaar met een thema dat in 2012 heel wat ogen heeft geopend, vooral dan in wetenschappelijke kringen. Black carbon of (diesel)roet zijn de fijne stofdeeltjes die uitgestoten worden bij de verbranding van fossiele brandstoffen. De voornaamste bron van black carbon is de uitstoot van dieselmotoren. Dat het geen lieverdje is, kun je afleiden uit de [vakliteratuur](#): “Relevante schadelijke gezondheidseffecten zijn mortaliteit, cardiovasculaire mortaliteit, cerebrovasculaire mortaliteit, reductie van

hartritme variabiliteit (een risicofactor voor cardiovasculaire eindpunten), astma en longkanker.”

Om het met de woorden van Prof. Dr. Dirk Avonts te zeggen: “Op minder dan 100 meter van een drukke verkeersas wonen staat gelijk met de doodstraf.”

De WHO (Wereldgezondheidsorganisatie) is het daar in elk geval mee eens en categoriseert de uitstoot van dieselmotoren [sinds juni 2012 als 'carcinogeen'](#), hetzelfde niveau als tabak.

Dieselland België

België is een dieselland bij uitstek: een gevolg van jarenlange fiscale focus op CO₂ en niet op luchtkwaliteit: door de [ecopremie](#), door het grote aantal bedrijfswagens en de [recent gewijzigde BIV \(Belasting op Inverkeerstelling\)](#). Daarenboven wil Vlaanderen zich profileren als logistieke draaischijf van Europa, met als resultaat heel wat vrachtwagens (tot nader order allemaal dieselmotoren). De uitstoot van dieselmotoren blijkt in de praktijk ook veel [hoger te liggen dan de testcycli doen vermoeden](#).

Om het nog eens erger te maken lopen onze drukste verkeersassen langsheen onze grootste wooncentra.

Waar rook is ...

concentratie fijn stof

Vanuit Europa zijn al heel wat richtlijnen rond luchtkwaliteit. Er moeten [luchtkwaliteitsmetingen](#) verricht worden, waaruit blijkt dat op een aantal plaatsen in Vlaanderen de normen niet gehaald worden. Dit heeft er onder andere toe geleid dat Europa een inbreukprocedure tegen België heeft opgestart.

Uit wetenschappelijke hoek kwam ook al kritiek op wat we moeten meten. Volgens [TNO](#) bieden de huidige PM_{2,5} en PM₁₀ normen, gebaseerd op het gewicht van fijn stof, geen bescherming tegen de schadelijke effecten van ultrafijn stof (PM_{0,1}). Dit [ultrafijn stof](#) levert nauwelijks een bijdrage aan het totale gewicht aan fijn stof. Onderzoek toont echter aan dat deze deeltjes diep kunnen doordringen in de longen en zelfs in de bloedbaan terecht kunnen komen en dus een veel groter effect hebben op de menselijke gezondheid.

... is vuur

Vrijwilligers van het [Gents MilieuFront](#) fietsten de afgelopen maanden door Gent met op hun rug een toestel van VITO dat black carbon meet. Een mooi overzicht van de resultaten vind je op [deze kaart](#) en je kunt [een aantal conclusies](#) nalezen.

Belangrijk om weten is dat de vervuiling enorm afneemt naarmate de afstand tot de bron groter wordt. Kiezen voor straten met minder verkeer heeft meteen een positief gezondheidseffect. De concentratie dieselroet in een verkeersvrije straat vermindert met een factor 5 ten opzichte van een verkeersas. Dat doet natuurlijk ook vragen rijzen bij de plaatsing van de meetstations (zoals in Gent, waar de apparatuur in het Baudelopark staat). Uit de metingen blijkt ook dat 'street canyons' (straten ingesloten tussen onafgebroken bebouwing, waardoor het fijn stof blijft hangen) veel sterker spelen dan wetenschappers denken (ik werd vorig jaar nog weggelachen door een wetenschapper als ik street canyons vernoemde: "dat heb je enkel in steden met hoge bebouwing zoals in de USA, niet in Vlaanderen"). Toch blijkt dat een smalle straat met onafgebroken bebouwing zoals de Keizer Karelstraat in Gent een duidelijk 'street canyon'-effect heeft.

Dit onderzoek is nog maar het topje van de ijsberg. Naar de verspreiding van het ultrafijn stof (PM_{0,1}) bestaat zo goed als geen onderzoek. Die informatie is nochtans belangrijk om de volksgezondheid te vrijwaren bij de inplanning van nieuwe stadsdelen of verkeersinfrastructuur.

Dit is de laatste nieuwsbrief van 2012. We wensen je alvast prettige en gezonde eindejaarsfeesten en we zien elkaar terug in 2013. Heb je een interessant onderwerp waarover je in 2013 graag zou lezen in deze nieuwsbrief, stuur dan een mailtje naar de [redactie](#)!

- 27/11/12** [Toekomstige slimme kilometerheffing genoeg sturend?](#) (mobimix.be). In september vond een technische marktconsultatie plaats over de slimme kilometerheffing voor vrachtwagens en het wegvignet voor personenwagens om de meest recente technologische marktontwikkelingen te verzamelen.
- 27/11/12** [Lucht in Gent blijft slecht](#) (nieuwsblad.be). De lucht langs een drukke weg in de stad bevat 5 keer meer black carbon dan parken of verkeersarme zones in dezelfde stad.
- 27/11/12** [Luchtvervuiling door verkeer kan autisme veroorzaken](#) (De Morgen). Luchtvervuiling kan langdurige neurologische gevolgen hebben.
- 28/11/12** [Villo krijgt bergop-bonus](#) (brusselnieuws.be). Jaarabonnees die hun fiets op een hoger gelegen punt afleveren zullen bonusminuten krijgen.
- 28/11/12** [Adieu Beneluxtrein](#) (De Standaard). Tijd is geld, maar enkel voor grote steden. Fyra zal een gedragsaanpassing vergen: terug naar de auto.
- 28/11/12** [Minister Crevits breidt aantal verkeersgetuigenissen in scholen uit](#) (De Standaard). De vzw Rondpunt laat 700 verkeersslachtoffers en hun nabestaanden in scholen over heel Vlaanderen hun verhaal brengen.
- 29/11/12** [Kilometerheffing voor trucks maximum 15 cent per kilometer](#) (hln.be). De domme kilometerheffing voor vrachtwagens zal maximum 15 eurocent per kilometer kosten in Vlaanderen, zo bleek bij de eerste voortgangsrapportage in de commissie Mobiliteit van het Vlaams parlement. De prijs van het wegvignet voor personenwagens zou tussen 70 en 90 euro per jaar liggen.
- 03/12/12** [Investeringsplan NMBS tot 2025 vergt 26 miljard euro](#) (De Standaard). De NMBS-Holding heeft het investeringsplan voor de periode 2013-2025 goedgekeurd. Totaal: 26 miljard euro, met o.a. 5 miljard euro voor investeringen in de veiligheid en 16 miljard euro voor de verbetering van de mobiliteit.
- 03/12/12** [Proefproject dat fietsers toelaat door rood te rijden honderd procent veilig](#) (hln.be). Het proefproject waarbij fietsers op bepaalde kruispunten in Brussel door het rood mogen rijden, levert geen verkeersproblemen op volgens een onderzoek van het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid.
- 05/12/12** [Europese petitiecampagne voor de invoering van 30km/u van start](#) (Netwerk Duurzame Mobiliteit). 30 km/u als norm in woonstraten is beter voor verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid. [U las het hier al eerder.](#)

aankondiging

- 11/12/12** [-VOLZET- De kracht van visie. Hoe krijg je alle neuzen in dezelfde richting?](#) - Een interactieve workshop waarbij de deelnemer inzicht verwerft in de principes van doelgerichtheid, waardering, competenties, de kracht van rolmodellen, alsook meer verneemt over de voorwaarden van een succesvolle verandering.
- 13/12/12** [4e Beleidscafé Netwerk Duurzame Mobiliteit: de mobiliteit voorbij](#) - Jaarlijks informeel beleidscafé. Thema's: beweging en stedenbeleid.
- 30/01/13** [Dag van de openbare ruimte](#) - Alles over openbare ruimte: voor ambtenaren, beleidsvoerders, ontwerpers, planologen en studenten.

Heb je zelf iets aan te kondigen, stuur het naar de [redactie](#)!

zone 30

Vorige week werd een Europees Burgerinitiatief gestart om 30 km/u als norm voor woonstraten in te voeren. Daarvoor moeten we in Europa 1 miljoen handtekeningen verzamelen. Een aantal Europarlementariërs gaf alvast het goede voorbeeld, maar jij kunt ook je steentje bijdragen: <https://30kmh.eu/oct-web-public/signup.do>

het Netwerk Duurzame Mobiliteit is een initiatief van Komimo vzw

Afzender:

Komimo

Kasteellaan 349a - 9000 Gent 09 331 59 10 - [Uitschrijven](#) - [Redactie](#)

